

30.9.2016

Asia HE 105/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain, merityösopimuslain sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Kirkon työmarkkinalaitokselta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työsopimuslain, merityösopimuslain sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta. Kirkon työmarkkinalaitos lausuu asiassa seuraavaa.

Yleistä luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Kirkon työmarkkinalaitos kannattaa esityksen perustavoitetta parantaa pitkäaikaistyöttömien työllistymismahdollisuuksia, madaltaa työnantajan työllistämiskynnystä ja lisätä työnantajien kasvuhalukkuutta. Esitetyillä muutoksilla pyritään alentamaan kynnystä, joka erityisesti pienillä ja keskisuurilla yrityksillä, mutta myös julkisella sektorilla, kuten seurakuntatyönantajilla, voi olla uusien työntekijöiden palkkaamisessa.

Kirkon työmarkkinalaitoksella on kuitenkin joitain tarkempia huomioita esitettyihin muutoksiin.

Työsopimuslain 1 luvun 3 a § Määräaikaisen työsopimuksen tekeminen pitkäaikaistyöttömän kanssa

Kirkon työmarkkinalaitos ei pidä tarkoituksenmukaisena, että mahdollisuus tehdä enintään yhden vuoden kestävä määräaikainen työsopimus ilman perusteltua syytä rajataan pitkäaikaistyöttömiin. Ottaen huomioon hallitusohjelman tavoitteen madaltaa työllistämisen kynnystä, tulisi tämä työllistämiskeino olla laajemmin käytössä. Hallitusohjelman kirjaus ei myöskään rajaa muutosta vain pitkäaikaistyöttömiin. Kirkon työmarkkinalaitos esittää, että muutos toteutettaisiin asiaa valmistelleessa työryhmässä esitetyllä tavalla, eli ottamalla käyttöön työllistämissopimus, jonka käyttöä ei ole rajattu vain pitkäaikaistyöttömiin. Työllistämissopimusta käyttämällä työnantajan olisi mahdollista tehdä enintään yhden vuoden määräaikainen työsopimus ilman perusteltua syytä kenen kanssa tahansa.

Työsopimuslain 1 luvun 4 § Koeaika

Kirkon työmarkkinalaitos kannattaa koeajan pidentämistä nykyisestä neljästä kuukaudesta kuuteen kuukauteen. Koeajan pidennys enemmän kuin kuuteen kuukauteen voisi myös olla perusteltua. Kuusi kuukautta on kuitenkin sikäli perusteltu aika, että seurakuntien, kuntien ja valtion virkamiesten ja viranhaltijoiden koeajan enimmäispituus on tällä hetkellä juuri tämä kuusi

kuukautta. Tällä tavoin palvelussuhteeseen otettavan asema ei riippuisi siitä, onko hänet otettu virka- vai työsuhteeseen.

Esitetty koeajan pidentäminen työstä poissaolon vuoksi on erittäin tärkeä elementti koeajan tarkoitusta silmällä pitäen. Kirkon työmarkkinalaitos ehdottaa, että säännöksessä ei tarvitsisi mainita, mistä syystä poissaolo on johtunut. Säännöksessä voisi siis vain todeta, että työnantajalla on oikeus pidentää koeaikaa kuukaudella kutakin poissaolojaksoihin sisältyvää 30 kalenteripäivää kohden mainitsematta, että poissaolon on täytynyt johtua työkyvyttömyydestä tai perhevapaasta. Käytännön työelämässä voi tulla eteen muitakin poissaolotilanteita, joiden johdosta olisi samalla tavalla syytä olla mahdollisuus koeajan pidentämiseen koeajan tarkoituksen mukaisesti. Tällainen voisi olla esimerkiksi harkinnanvarainen vapaa, jota työnantajan ei tarvitse hyväksyä, mutta joka esimerkiksi henkilöstöpoliittisista syistä hyväksyttäisiin.

Työsopimuslain 6 luvun 6 § Työntekijän takaisin ottaminen

Kirkon työmarkkinalaitos kannattaa takaisinottovelvollisuuden lyhentämistä neljään kuukauteen. Takaisinottovelvollisuusajan pituus voisi olla jopa lyhempi, esimerkiksi kaksi kuukautta. Sen sijaan takaisinottovelvollisuuden pitäminen kuudessa kuukaudessa tilanteissa, joissa irtisanomisaika on kuusi kuukautta, olisi epätarkoituksenmukaista. Se lisäisi työnantajien hallinnollista työtä, kun sen pitäisi ryhmitellä takaisinotettavia takaisinottoajan ja palvelussuhteen pituuden mukaan. Siihen käytettävä resurssointi olisi ylimitoitettu kokonaisuus huomioon ottaen. Takaisinottovelvollisuusajan tulisi olla neljä kuukautta tai vähemmän kaikissa tilanteissa.

Muuta esitykseen liittyvää

Kirkon työmarkkinalaitos huomauttaa, että työsopimuslakiin esitetyt muutokset koskien määräaikaista työsuhdetta ilman eri perustetta, mahdollisuutta pidentää koeaikaa poissaolon johdosta ja takaisinottovelvollisuuden pidentämistä eivät koske julkisen sektorin (kunnat, valtio ja seurakunnat) viranhaltijoita ja virkamiehiä. Mikäli vastaavat muutokset ulotettaisiin kirkossa virkasuhteessa työskenteleviin, tulisi muutokset tehdä kirkkolain viranhaltijoita koskeviin säännöksiin. Se tulisi olemaan oma lainsäädäntöprosessinsa, ja sen valmistelussa olisi otettava huomioon muun muassa kirkolliskokouksen työskentelyaikataulu.

Kirkon työmarkkinalaitos

Pauliina Hirsimäki
Työmarkkina-asiamies